

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Мария Димитрова Митева-Христова, д.м.

Катедра „Пародонтология и дентална имплантология“

Факултет по дентална медицина,

при Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна

**Член на научно жури съгласно Заповед № Р-109-313/21.07.2025г. на
Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна**

Относно дисертационен труд на тема

**„Връзка на пародонталния статус и пародонталната инфекция с
коронарната болест“**

За присъждане на образователна и научна степен „Доктор“

Област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт

Професионално направление: 7.2 Дентална медицина

Докторска програма: „Терапевтична стоматология“

Автор на дисертационния труд: д-р Атанаска Атанасова Няголова

Форма на докторантурата: редовна форма

Катедра: „Пародонтология и дентална имплантология“, ФДМ, МУ-Варна

Научен ръководител: проф. д-р Стефан Василев Пеев, д.м.н.

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Становището е изготвено съгласно заповед № Р-109-313/21.07.2025г. на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – гр. Варна.

Представеният комплект материали на електронен носител е в съответствие с чл.70 (1) от I.Раздел. Придобиване на образователна и науча степен „ДОКТОР“ в МУ-Варна и включва всички необходими документи.

Дисертационният труд съдържа 173 стандартни страници и е онагледен с 29 таблици, 44 фигури и съдържа 5 приложения. Цитирани са 392 литературни източници, от които 3 на кирилица и 389 на латиница.

Докторантът е приложил доказателства за 3 публикации свързани с дисертационния труд.

2. Биографични данни за докторанта

Д-р Атанаска Атанасова Няголова е родена на 31 юли 1987 г. в гр. Шумен. Завършва висшето си образование в факултета по Дентална медицина към Медицински университет – Варна (2007 – 2013 г.), придобивайки магистърска степен по дентална медицина. Средното си образование получава в ГПЧЕ „Никола Й. Вапцаров“ – Шумен, с профил английски и руски език.

Професионалният ѝ път започва през 2014 г. в „Дентисимо 2006“ ЕООД – Шумен, след което развива практиката си в дентални центрове в гр. Варна. От 2019 г. до момента д-р Няголова е асистент във ФДМ към МУ-Варна, където активно участва в обучението на студенти по *Пародонтология* на български и английски език.

Д-р Няголова владее отлично английски език, на добро ниво руски език, както и базово италиански език, като майчиният ѝ език е български.

Член е на БЗС и Българското дружество по Пародонтология.

3. Актуалност и значимост на изследването

Представеният дисертационен труд е посветен на изключително актуален и интердисциплинарен проблем – връзката между пародонталния статус и пародонталната инфекция с развитието на коронарната болест.

Коронарната болест е една от водещите причини за заболяемост и смъртност в световен мащаб. В същото време, пародонталните заболявания са едни от най-разпространените хронични възпалителни заболявания в устната кухина, засягащи значителен дял от населението.

В последните години нараства интересът към ролята на хроничните възпалителни огнища в устната кухина като възможни рискови фактори за системни заболявания, включително сърдечно-съдовите. Затова темата на дисертационния труд е изключително актуална – тя отразява тенденцията в съвременната медицина да се разглежда пациентът в неговата цялост, а не изолирано по органи и системи.

Значимостта на изследването е безспорна както в научен, така и в практически аспект. Доказването на връзка между пародонталното възпаление и коронарната болест е предпоставка за създаване на нови профилактични стратегии, насочени към ранна диагностика и мултидисциплинарно лечение. Това от своя страна може да доведе до повишаване качеството на живот и намаляване на социално-икономическата тежест на сърдечно-съдовите заболявания.

4. Литературна осведоменост

В дисертационния си труд д-р Атанаска Атанасова Няголова демонстрира задълбочени познания по разработваната тема. Изградила е самостоятелна, логически структурирана и научно аргументирана разработка.

Литературният обзор е изчерпателен и актуален. Включва както класически трудове, така и съвременни публикации от последните десетилетия. Това показва познаване на актуалното състояние на проблема на световно ниво.

5. Цел и задачи

След критичен анализ на литературния обзор, докторантът си поставя точна и ясна цел: „Да се установи връзката между пародонталната инфекция и тежестта на коронарната симптоматика при пациенти с коронарна болест на сърцето.“

За постигане на целта са поставени следните задачи:

Задача 1

Да се определи каква част от изследваните пациенти със сърдечносъдови заболявания са с пародонтално възпаление.

Задача 2

Да се изследва корелацията между инфекцията с *Porphyromonas gingivalis*, *Treponema denticola* и *Aggregatibacter actinomycetemcomitans* и признаците на пародонтално възпаление.

Задача 3

Да се определи влияе ли тежестта на пародонталната инфекция върху SYNTAX score.

Фиксираните клинични задачи са в логическа връзка с поставената цел на дисертационния труд.

6. Материал и методика

Материалите и методите са екзактно подбрани за получаване на достоверни резултати. Демонстрирано е добро клинично мислене и използване на подходящи клинични и статистически методи. Описанието на използваните методи е достатъчно информативно.

7. Резултати и анализ на резултатите

Резултатите и обсъждането от проведените изследвания на докторанта са коректно систематизирани според поставените задачи, подробно представени и статистически анализирани. Отразяват задълбоченото познаване на проблема от докторанта.

Анализът на данните от Задача 1 демонстрира, че от изследваните 199 пациенти двама са без пародонтит, а 149 са с тежък пародонтит (приблизително 2/3 от изследваната корта). Изследваните гингивален и плаков индекс показват генерализирано плаково-индуцирано възпаление на гингивалните тъкани при почти всички представители от извадката. Изследването на CAL по-групи зъби показва засягане в най-голяма степен на групата на премоларите, като разликите между групите не са статистически значими. Засягане на фуркацията се наблюдава при приблизително 1/3 от пациентите с налични многокоренови зъби.

Анализът на данните от Задача 2 потвърждава, че най-често изолираните пародонтопатогени сред пациентите са *T. denticola*, следван от *P. gingivalis* и *A. actinomycetemcomitans*. Открива се и функционална и етиологична свързаност между *T. denticola* и *P. gingivalis*. По-високото количество на *A. actinomycetemcomitans* е свързано с по-голяма загуба на прикрепване, което е клиничен маркер за напреднала пародонтална деструкция. Не се установява корелация за общото количество микроорганизми, което подчертава, че при структурно-тъканна загуба етапът на пародонталната прогресия е по-тясно свързан с наличието на специфични, силно вирулентни видове, отколкото с общата микробна маса.

При анализът на данните от Задача 3 се установява слаба, но статистически значима положителна корелация между: Тежестта на стеноза на предната низходяща артерия (LAD) и дясната коронарна артерия (RCA) със средната стойност на CAL; Тежестта на стеноза на левия ствол (LM), LAD и RCA със стадия на пародонтита; и SYNATX score I с CAL и стадия на пародонталното заболяване.

8. Изводи и приноси

Направени са 12 извода, произтичащи от анализа на получените резултатите. Констатирани са 11 приноса, разпределени в три групи както следва:

Оригинални приноси

1. За първи път е изследвана асоциацията между пародонтит и дифузна коронарна болест, като отделна форма на атеросклеротично съдово засягане, което допринася към разширяване на представата за разнообразието на кардиоваскуларните прояви, потенциално свързани с пародонталната инфекция.
2. Разработен е работещ модел за мултидисциплинарно изследване, който може да се приложи при бъдещи проучвания върху връзката между системни и орални заболявания.

Приноси с потвърдителен характер

1. Установена е статистически значима корелация между количеството на *P. gingivalis* и нивата на CRP, което демонстрира възможна роля на този патоген в индуцирането на системно възпаление.
2. Установено е, че по-тежкият стадий на пародонтит се асоциира с по-голяма честота на стеноза на коронарните артерии, което подкрепя концепцията за пародонтита като допринасящ фактор в патогенезата на атеросклерозата.
3. Установена е статистически значима корелация между загубата на клинично прикрепване (CAL) и SYNTAX Score I, потвърждаваща връзката между тежестта на пародонталното увреждане и сложността на коронарната патология.
4. Установена е липса на корелация между количеството на пародонталните патогени и степента на коронарна стеноза, което подкрепя тезата, че системното възпаление може да бъде медирано чрез косвени механизми, а не само чрез количественото присъствие на специфични микроорганизми.
5. Не се установи корелацията между SYNTAX Score I и общия микробен товар в субгингивалната плака при пациенти с коронарна артериална болест.
6. Доказано е, че пациенти с по-голям брой изолирани пародонтопатогенни видове показват по-голяма загуба на клинично прикрепване, което потвърждава данни за негативната роля на микробното разнообразие в прогресията на пародонталната деструкция.
7. Потвърдена е статистически значима положителна корелация между количествата на *P. gingivalis* и *T. denticola* в субгингивалната флора, съответстваща на известния микробиологичен синергизъм между двата патогена в рамките на червения комплекс.

8. Идентифициран е потенциалът за включване на пародонталния статус в оценката на сърдечносъдовия риск, което предлага нов подход за ранна диагностика и превенция на КАБ.
9. Дисертационният труд аргументира нуждата от интегрирана кардио-дентална грижа, при която стоматолози и кардиолози съвместно оценяват пациенти с повишен възпалителен и съдов риск.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Представеният дисертационен труд на д-р Атанаска Атанасова Няголова е самостоятелно, завършено и оригинално научно изследване, което обогатява познанията за връзката между пародонталната инфекция и коронарната болест. Авторът демонстрира високо ниво на теоретична подготовка, критичен научен подход и умения за практическо приложение на резултатите. Дисертацията отговаря напълно на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, както и на Правилника за прилагането му и на Правилника на МУ – Варна.

На базата на направения анализ гласувам **положително** за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по докторска програма „Терапевтична стоматология“ на д-р Атанаска Атанасова Няголова.

15.09.2025 г.

Изготвил становището:

/доц. д-р Мария Митева, д.м./

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679